

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.05.2020

Pani
Justyna Schulz
Dyrektor
Instytutu Zachodniego
im. Zygmunta Wojciechowskiego
ul. Mostowa 27 A
61-854 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r . – wykonanie planu finansowego
Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego ¹ , ul. Mostowa 27 A, 61-854 Poznań
Kierownik jednostki kontrolowanej	Justyna Schulz, Dyrektor Instytutu Zachodniego od 3 lipca 2017 roku
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Aneta Kalinowska, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/7/2020 z 8 stycznia 2020 roku (akta kontroli str. 1, 2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2019 r. planu finansowego Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: – planowanie i realizacja przychodów Instytutu,– planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,– wykorzystanie otrzymanych dotacji,– gospodarowanie wolnymi środkami,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: – analizy wykonania planu przychodów,– szczegółowej kontroli prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości,– analizy stanu należności pozostałych do zapłaty,– analizy realizacji kosztów,– szczegółowej analizy wybranej próby kosztów i wydatków bieżących,– analizy realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,– kontroli wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,– analizy stanu zobowiązań,– kontroli prawidłowości sporządzenia sprawozdań,

¹ Dalej: Instytut lub IZ

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

- analizy stosowanych procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zaplanowane na 2019 rok przychody Instytutu w wysokości 3.889,9 tys. zł zostały wykonane w kwocie 3.890,5 tys. zł, tj. w 100%. Osiągnięte przychody były wyższe od zrealizowanych w 2018 roku o 12 tys. zł, tj. o 0,3%. Główne źródło uzyskanych przychodów stanowiła dotacja podmiotowa z budżetu państwa otrzymana i wykorzystana w kwocie 3.500 tys. zł (90% ogółu przychodów). Koszty poniesione w Instytucie w 2019 roku w kwocie 3.862,4 tys. zł stanowiły 97,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2018 r. koszty Instytutu obniżyły się o 6,3 tys. zł, tj. o 0,2%. W 2019 roku nie planowano i nie realizowano wydatków majątkowych. Na podstawie badania 17,8% ogółu kosztów poniesionych w Instytucie w 2019 r. stwierdzono, że służyły one realizacji jego zadań statutowych. Poniesiono je w sposób legalny, celowy i gospodarny, a ich udokumentowanie było rzetelne. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności. W Instytucie w 2019 r. prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami.

Na obniżenie oceny wykonania planu finansowego Instytutu w 2019 r. wpływ miała negatywna opinia sporządzenia przez Instytut rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych. W negatywnie ocenionym sprawozdaniu Rb-N⁴ nie wykazano należności w kwocie 63.424,90 zł, stanowiącej 87% wszystkich należności podlegających obowiązkowi wykazania. Pomimo oszacowania ryzyk w obszarze sprawozdawczości związanych m. in. z błędami w rejestrowaniu danych, zastosowane procedury kontroli zarządczej nie zapobiegły tej nieprawidłowości.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonanie planu finansowego Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego

1.1 Wykonanie planu przychodów

Opis stanu faktycznego

Zaplanowane na 2019 rok przychody Instytutu w wysokości 3.889,9 tys. zł zostały wykonane w kwocie 3.890,5 tys. zł, tj. w 100%. Osiągnięte przychody były wyższe od zrealizowanych w 2018 roku o 12 tys. zł, tj. o 0,3%.

Główne źródło uzyskanych przychodów stanowiła dotacja podmiotowa z budżetu państwa otrzymana i wykorzystana w kwocie 3.500 tys. zł (90% ogółu przychodów). Przychody z prowadzonej działalności gospodarczej wyniosły 221,8 tys. zł (5,7% łącznych przychodów), z tego: z tytułu najmu pomieszczeń biurowych uzyskano 208,5 tys. zł, a z tytułu działalności wydawniczej 13,3 tys. zł.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Kwartałne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Instytut zawarł z Polską Fundacją Narodową umowę dofinansowania w kwocie 45,9 tys. zł na realizację w latach 2019-2020 zadania o nazwie „Książka o należnych Polsce reparacjach”. Z tego tytułu w 2019 roku zrealizowano przychody w kwocie 23,8 tys. zł, co stanowiło 0,6% ogółu przychodów.

Kwota dotacji podmiotowej wykorzystywanej przez Instytut wzrosła z poziomu 2 mln zł w 2016 roku do 3,5 mln zł w roku 2019. W latach 2017 i 2018 dotacja wynosiła odpowiednio 3,3 mln zł i 3,45 mln zł.

(akta kontroli str. 27-30, 39-61)

W tym samym okresie przychody ze sprzedaży usług zmalały z 467,2 tys. zł w 2016 roku do 260,4 tys. zł w 2018 roku i 208,5 tys. zł w 2019 roku. Jak wskazała Dyrektor Instytutu, przyczyny spadku przychodów związane były ze zmianą profilu funkcjonowania wprowadzoną ustawą o Instytucie Zachodnim⁶ (do 2016 roku IZ uzyskiwał znaczne środki wykonując zlecenia instytucji „trzecich”, np. z tytułu organizacji wystaw i publikacji, obecnie większy jest zakres działalności analitycznej). Powodem były również malejące przychody z najmu pomieszczeń, wynikające z okresowych trudności z pozyskaniem najemców oraz konieczności zajęcia części pomieszczeń na potrzeby Instytutu.

(akta kontroli str. 34-38)

Stan należności na 31 grudnia 2019 roku wyniósł 84,5 tys. zł, w tym zaległości w kwocie 74,3 tys. zł stanowiły 88% ogółu należności. W porównaniu do końca 2018 roku stan należności przeterminowanych wzrósł o 6,2 tys. zł. Na kwotę zaległości składały się nieuiszczone opłaty z tytułu najmu pomieszczeń biurowych (72 tys. zł) oraz należności z tytułu działalności wydawniczej (2,3 tys. zł).

W 2019 roku Dyrektor Instytutu nie umorzyła, nie odroczyła ani nie rozłożyła na raty żadnych należności.

Z datą 31 grudnia 2019 r. roszczenia Instytutu zmniejszyły się o kwotę 9,7 tys. zł w wyniku spisania z ewidencji księgowej należności przeterminowanych w wysokości 3,2 tys. zł i należności spornych w wysokości 6,5 tys. zł. Przedmiot sporu dotyczył należności od operatora telekomunikacyjnego, a decyzja o zaniechaniu ich dochodzenia została podjęta na podstawie odmowy uznania reklamacji, umorzenia sprawy w ramach procedowania policyjno-prokuratorskiego, negatywnej decyzji Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej w sprawie skargi na działania operatora oraz opinii kancelarii prawnej.

(akta kontroli str. 73-81, 100-110)

Badanie wybranych należności w łącznej kwocie 76,7 tys. zł (90,8% ogółu należności) wykazało, że w 2019 roku działania zmierzające do ich wyegzekwowania polegały na rozmowach osobistych i telefonicznych przypominających o obowiązku zapłaty, wysyłaniu wezwań do zapłaty w formie mailowej oraz wysyłaniu pisemnych ponagień.

Podjęte w Instytucie w 2019 r. działania, nie doprowadziły do zrealizowania wniosku pokontrolnego NIK sformułowanego w wyniku poprzedniej kontroli wykonania planu finansowego w 2018 r., dotyczącego wyegzekwowania od dłużnika (firmy „M”) zaległości z tytułu umowy najmu z 15 maja 2017 r. Na początku 2019 roku zobowiązania kontrahenta wobec Instytutu wynosiły 50,3 tys. zł. Opłaty za najem pomieszczeń za okres od stycznia do kwietnia 2019 roku oraz naliczone kwartalne odsetki od zaległości powiększyły dług łącznie o 44 tys. zł, a zobowiązany wpłacił w całym 2019 roku kwotę 6,5 tys. zł. W wyniku umownej kompensaty wzajemnych zobowiązań z kontrahentem, któremu zlecono wykonanie określonych prac na rzecz Instytutu, kwota należności przeterminowanych zmniejszyła się w ciągu roku

⁶ Ustawa z dnia 17 grudnia 2015 r. o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego (Dz. U. poz. 2292)

o 12 tys. zł. Z dniem 24 kwietnia 2019 r. Instytut wypowiedział w trybie natychmiastowym umowę najmu, a kaucję w wysokości 8,5 tys. zł zaliczono na poczet zaległości podmiotu. Wg stanu na koniec 2019 roku należności od firmy „M” wynosiły 67,4 tys. zł, w tym 98,8% stanowiły kwoty, dla których termin zapłaty upłynął.

Dyrektor Instytutu 26 kwietnia 2019 r. powołała komisję, która po wypowiedzeniu umowy najmu dokonała zajęcia mienia firmy „M”, stanowiącego wyposażenie budynku (meble i wyposażenie techniczne). Wartość zajętego mienia oszacowana na podstawie udostępnionych przez dłużnika faktur wyniosła 41,8 tys. zł.

W lipcu 2019 roku w imieniu Instytutu został złożony w sądzie wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z 3 sierpnia 2017 r., w którym firma „M” poddaje się rygorowi egzekucji do kwoty 82,8 tys. zł pod warunkiem braku zapłaty w terminie określonym w umowie najmu należnych opłat z tytułu czynszu, opłat eksploatacyjnych lub innych wynikających z umowy. W postanowieniu z 3 grudnia 2019 r.⁷ Sąd Rejonowy w Poznaniu oddalił wniosek, w tym samym miesiącu zostało wniesione zażalenie na ww. postanowienie.

(akta kontroli str. 111, 112, 118-130, 132-137, 145-154, 161-169, 176-200)

Realizując wniosek pokontrolny NIK, sformułowany w wyniku poprzedniej kontroli wykonania planu finansowego Instytutu w 2018 r., Dyrektor Instytutu wprowadziła⁸ do zasad rachunkowości obowiązek ujmowania odsetek od należności w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału. Łącznie naliczono od zaległości na koniec II, III i IV kwartału 2019 roku odsetki w wysokości 4,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 219-225, 599)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Odsetki od należności przeterminowanych (jednego z dłużników) naliczone na koniec II, III i IV kwartału 2019 roku w łącznej kwocie 3.991,84 zł (92,3% ogółu naliczonych odsetek kwartalnych) zostały zaniżone o 10%, tj. o kwotę 446,28 zł. Do obliczeń została zastosowana prawidłowa stawka odsetek ustawowych (7%), jednak kwoty zaległości, od których naliczane były odsetki, nie uwzględniały wartości dokonanych kompensat lub kwot zapłaconych przez dłużnika w danym kwartale.

Główna księgowa wyjaśniła, że naliczono odsetki w zaniżonej wysokości z uwagi na automatyczne wyliczenie odsetek przez system po kompensacie, bez uwzględnienia rozrachunków przed kompensatą.

(akta kontroli str. 111, 112, 155-160, 171-173, 215-217)

NIK wskazuje, że metoda automatycznego naliczania odsetek od należności nie usprawiedliwia ustalania ich w nieprawidłowej wysokości, ani nie zwalnia osób odpowiedzialnych z obowiązku zachowania należytej staranności przy ustalaniu należności Instytutu.

1.2 Wykonanie planu kosztów

Opis stanu
faktycznego

Koszty poniesione w Instytucie w 2019 roku w kwocie 3.862,4 tys. zł stanowiły 97,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2018 r. koszty Instytutu obniżyły się o 6,3 tys. zł, tj. o 0,2%. W 2019 roku nie planowano i nie realizowano wydatków majątkowych.

⁷ Sygn. akt: II Co 3557/19

⁸ Zarządzenie nr 8/2019 z 21 maja 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zasad polityki rachunkowości

W planie finansowym Instytutu i w sprawozdaniu z wykonania tego planu koszty ogółem przedstawione zostały w podziale na koszty funkcjonowania (administracyjne) i koszty pozostałe, bez wyodrębnienia kosztów realizacji zadań. Koszty funkcjonowania stanowiły 99,2% kosztów ogółem (w 2018 r. 99,5%), a koszty pozostałe – 0,8% (w 2018 r. 0,5%).

(akta kontroli str. 27-30)

Plan kosztów ogółem został w ciągu roku zwiększony o kwotę 118,9 tys. zł, tj. o 3,1%, a największe zmiany dotyczyły pozostałych kosztów funkcjonowania (plan wzrósł o 306,4 tys. zł tj. o 67,3%)⁹, oraz kosztu usług obcych (plan zmniejszył się o 141 tys. zł, tj. o 42,7%).

Największe różnice w kosztach Instytutu poniesionych w 2019 roku, w porównaniu do kosztów z roku poprzedniego dotyczyły:

- wynagrodzeń bezosobowych: koszt obniżył się z 290,9 tys. zł w 2018 r. do 177,8 tys. zł w 2019 r. w związku ze znacznym zmniejszeniem wypłat z tytułu umów zlecenia na ochronę budynku oraz ukończoną w 2018 r. realizacją projektu „Documenta Occupationis”,
- usług obcych: koszt obniżył się z 378,5 tys. zł w 2018 r. do 163,4 tys. zł w 2019 r. z uwagi na przeprowadzoną w 2018 roku modernizację budynku w postaci wymiany okien oraz zlecenie opracowania dokumentacji dotyczącej ochrony przeciwpożarowej budynków; w 2019 r. nie realizowano inwestycji,
- pozostałych kosztów operacyjnych, które zwiększyły się z 17,2 tys. zł w 2018 r. do 29,8 tys. zł w 2019 r. w związku ze spisaniem z ksiąg rachunkowych w 2019 r. należności spornych (6,5 tys. zł) oraz większą liczbą publikacji, konferencji, spotkań i wydarzeń.

W 2019 r. koszt wynagrodzeń osobowych poniesiony w Instytucie¹⁰ wyniósł 1.961,5 tys. zł i w porównaniu do 2018 r. wzrósł o 12,2%. Stały wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych w Instytucie odnotowano od 2016 r. Jak wskazała Dyrektor Instytutu, wynikało to z podwyżki wynagrodzeń pracowników, które od 2017 r. (po uzyskaniu dotacji w wysokości 3,5 mln zł i związanej z tym stabilizacji finansowania) były stopniowo dostosowywane do płac w podobnych sektorach gospodarki. Wzrost kosztów wynagrodzeń był też spowodowany zmianą struktury zatrudnienia, w celu dostosowania jej do potrzeb analitycznych Instytutu. Wiązało się to z koniecznością zatrudnienia nowych pracowników, zajmujących się komunikacją w mediach społecznościowych, wzmocnienia zaplecza analitycznego oraz zapewnienia ciągłości pracy w zespołach Biblioteka i Archiwa oraz Ziemi Zachodnie i Północne.

W latach 2016-2019 wzrosły także pozostałe koszty funkcjonowania Instytutu (z 343,9 tys. zł w 2016 r., do 537,8 tys. zł w 2017 r., 622,7 tys. zł w 2018 r. i do 716,5 tys. zł w 2019 r.). Było to spowodowane wzrostem wydatków na dostęp do literatury, prasy i bazy danych (w 2019 r. trzykrotny wzrost w porównaniu z 2016 r.), zwiększeniem wydatków na szkolenia pracowników oraz poszerzeniem działalności wydawniczej.

(akta kontroli str. 32-38)

Badaniem pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności poniesionych w Instytucie w 2019 r. kosztów/wydatków objęto 145 dowodów

⁹ Plan zwiększono z powodu współorganizacji przez IZ wraz z Kancelarią Sejmu konferencji w Berlinie i organizacji dla KPRM dwóch międzynarodowych spotkań eksperckich, oraz z powodu konieczności reakcji na zapotrzebowanie analityków przygotowujących ekspertyzy dla instytucji rządowych (dostęp do zagranicznej bazy danych „Statista”, dostęp do bazy prawniczej „Beck”, większe niż planowano zakupy literatury).

¹⁰ Koszty wynagrodzeń osobowych wynosiły: w 2016 r. 1.548 tys. zł, w 2017 r. 1.667,9 tys. zł, w 2018 r. 1.748,9 tys. zł, w 2019 r. 1.961,5 tys. zł

księgowych, dokumentujących operacje na łączną kwotę 686,2 tys. zł. Stanowiło to odpowiednio 17,8% ogółu kosztów oraz 61,9% podlegających badaniu kosztów rodzajowych z wyłączeniem amortyzacji, wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi oraz odpisu na ZFŚS¹¹. Dowody zostały dobrane drogą losowania z zastosowaniem metody MUS¹².

Objęte kontrolą wydatki służyły realizacji zadań statutowych Instytutu. Poniesiono je w sposób legalny, celowy i gospodarny, a ich udokumentowanie było rzetelne.

(akta kontroli str. 260-271)

W 2019 roku Instytut nie planował i nie przeprowadził żadnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z zastosowaniem trybów określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹³ (dalej: pzp).

Badanie wydatków w łącznej kwocie 686,2 tys. zł¹⁴, oraz 4 (opisanych w dalszej części wystąpienia) umów o udzielenie zamówienia publicznego na łączną kwotę 340,2 tys. zł potwierdziło prawidłowość wyłączenia zastosowania ustawy.

(akta kontroli str. 277, 331)

W zakresie zamówień publicznych, których wartość nie przekraczała kwoty ustalonej w art. 4 pkt 8 pzp, tj. 30 000 euro, w Instytucie wprowadzono z dniem 4 lipca 2016 r. Regulamin udzielania zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (dalej: Regulamin). Zgodnie z postanowieniami Regulaminu, do zamówień o wartości szacunkowej od 3 000 euro do 10 000 euro należało stosować rozeznanie cenowe, natomiast do zamówień o wartości szacunkowej od 10 000 euro do 30 000 euro – zapytanie ofertowe. Do zamówień o wartości szacunkowej poniżej 3 000 euro postanowienia Regulaminu nie miały zastosowania.

(akta kontroli str. 283 – 297)

W 2019 r. w Instytucie zostały przeprowadzone na podstawie Regulaminu cztery postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania ofertowego o łącznej wartości 340,2 tys. zł.

Umowa zawarta w dniu 14 marca 2019 r., której przedmiotem było świadczenie usług cateringu podczas konferencji, wykładów, seminariów i innych spotkań organizowanych przez Instytut nie zawierała maksymalnej kwoty zobowiązania, którą zamawiający (Instytut) zapłaci w całym okresie obowiązywania umowy, tj. do 31 grudnia 2020 r. Strony postanowiły, że za realizację przedmiotu umowy zamawiający zapłaci wynagrodzenie ustalone na podstawie zapytania ofertowego. W formularzu ofertowym wykonawca wskazał proponowane ceny w przeliczeniu na jedną osobę dla trzech różnych zestawów dań przy średniej liczebności imprezy ok. 40 osób. Przyjęte w umowie zapisy powodują, że całkowite maksymalne wynagrodzenie wykonawcy nie jest znane, a realizacja umowy może doprowadzić do przekroczenia kwoty, która stanowiła podstawę do wyłączenia zamówienia ze stosowania przepisów pzp. W celach sprawozdawczych, do ustalenia wartości zamówienia została przyjęta kwota 92,4 tys. zł, czyli szacunkowa wartość zamówienia określona we wniosku¹⁵ do Dyrektora Instytutu.

(akta kontroli str. 354-363)

¹¹ Kwota kosztów/wydatków podlegających losowaniu wyniosła 1.108,4 tys. zł

¹² Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości

¹³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843

¹⁴ 100% próby wylosowanej do badania pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności

¹⁵ Wniosek z dnia 22.01.2019 r. o wszczęcie postępowania w sprawie zamówienia publicznego, którego wartość nie przekracza kwoty 30 000 euro (netto)

Analiza prawidłowości wykorzystania dotacji podmiotowej przeprowadzona na ww. próbie wydatków wykazała, że dotacja została w 2019 roku wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, tj. na wydatki bieżące poniesione w związku z realizacją zadań statutowych Instytutu.

(akta kontroli str. 39)

Zobowiązania Instytutu na koniec 2019 roku wyniosły 22,6 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego były niższe o 6,7 tys. zł. Na 31 grudnia 2019 r. żadne z tych zobowiązań nie było wymagalne, w ciągu roku Instytut nie zapłacił odsetek z tytułu nieterminowej spłaty zobowiązań.

(akta kontroli str. 364-365)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zamówieniu z 25 lutego 2019 r. dotyczącym wynajmu od firmy „W.G.” sali konferencyjnej wraz z wyposażeniem technicznym i cateringiem dla uczestników konferencji, zostały wyszczególnione: wynajem sali konferencyjnej - 4 tys. zł, catering dla 50 osób - 4,3 tys. zł, tłumaczenie symultaniczne - 4,8 tys. zł oraz łączna cena netto w kwocie 13,1 tys. zł. Stanowiło to równowartość 3 038,24 euro, według kursu określonego w obowiązującym wówczas rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych¹⁶. Zgodnie z obowiązującym w Instytucie Regulaminem do zamówień o wartości szacunkowej od 3 000 euro do 10 000 euro należy stosować rozeznanie cenowe. Przedłożone w sprawie dokumenty potwierdzają dokonanie rozeznania cenowego wśród wielu wykonawców, jednak nie udokumentowano tych działań w sposób określony w Regulaminie, tj. w formie notatki służbowej, zawierającej szacunkową wartość zamówienia, informacje o zaproszeniu do udziału wykonawców oraz o przedstawionych przez nich ofertach, a także o wyborze wykonawcy wraz z uzasadnieniem tego wyboru.

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że procedura rozeznania cenowego została dokonana, pomimo że zgodnie z Regulaminem nie była konieczna, ponieważ po odliczeniu kwoty na tłumaczenia, które wg Regulaminu nie podlegają procedurze zamówień publicznych, wartość usługi wynosiła 8,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 284, 286, 292, 293, 300-328)

Powyższe wyjaśnienie nie może być uwzględnione z uwagi na fakt, że wyłączeniu z konieczności stosowania procedur zawartych w Regulaminie podlegają usługi tłumaczenia tekstów, natomiast w związku z organizacją konferencji jednym z elementów zamówienia była usługa tłumaczenia symultanicznego, podlegająca obowiązkowi stosowania Regulaminu.

2. W ustawowym terminie (tj. do 1 marca 2020 r.) zostało w Instytucie sporządzone i przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych w 2019 roku zamówieniach publicznych. W sprawozdaniu wykazano kwotę 645,3 tys. zł odnoszącą się do zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro. Wykazana w sprawozdaniu wartość zamówień została jednak zaniżona o 2,3 tys. zł z powodu przyjęcia do obliczeń kwoty 79,3 tys. zł, zamiast prawidłowej, wynikającej z umowy z dnia 27 maja 2019 r. kwoty 81,6 tys. zł. Z wyjaśnień Dyrektora Instytutu wynikało, że było to skutkiem przeoczenia.

(akta kontroli str. 329-343, 351)

¹⁶ Dz. U. poz. 2477 – uchylone z dniem 1 stycznia 2020 r.

NIK wskazuje, że przedmiotem wniosku pokontrolnego, sformułowanego w wyniku poprzedniej kontroli wykonania planu finansowego Instytutu w 2018 r. było wzmocnienie nadzoru nad podległymi pracownikami w zakresie przestrzegania przez nich obowiązków sprawozdawczych związanych z udzielaniem zamówień publicznych.

Opis stanu
faktycznego

1.3 Gospodarowanie wolnymi środkami

Stan środków pieniężnych na koniec 2019 roku wyniósł 651,6 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2018 roku zwiększył się o 113,5 tys. zł, tj. o 21%.

Kwotę 645,9 tys. zł stanowiły środki uzyskane z prowadzonej przez Instytut działalności gospodarczej i ulokowane u Ministra Finansów w formie depozytu overnight. W 2019 roku średni stan środków lokowanych w tej formie wyniósł 502,8 tys. zł¹⁷, a uzyskane odsetki wyniosły 2,5 tys. zł. Instytut nie dokonywał lokat wolnych środków w formie innej niż overnight.

Środki otrzymane z budżetu państwa w formie dotacji podmiotowej znajdowały się na nieoprocentowanym rachunku Instytutu prowadzonym w Banku Gospodarstwa Krajowego, zgodnie z art. 196 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (KPRM) przekazała dotację w 12 transzach w kwotach zgodnych z przygotowaną przez Instytut propozycją miesięcznego zapotrzebowania. Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że do obliczenia poszczególnych miesięcznych rat brane były pod uwagę koszty wynagrodzeń oraz szacunkowe koszty działalności w oparciu o doświadczenia roku poprzedniego. W 2019 roku nie występowały istotne nadwyżki środków z dotacji ponad koszty działalności jednostki.

Stwierdzono natomiast utrzymującą się w całym 2019 roku nadwyżkę wolnych środków uzyskanych z działalności gospodarczej (od 441,2 tys. zł, wg stanu na 22 lipca 2019 r. do 640,3 tys. zł, wg stanu na 31 grudnia 2019 r.) Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że utrzymywanie wolnych środków jest konieczne z uwagi na przyszłe inwestycje, między innymi na przebudowę instalacji przeciwpożarowej¹⁸.

(akta kontroli str. 411-428)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4 Realizacja zadań

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie planu finansowego w układzie zadaniowym na lata 2019-2021¹⁹ Instytut realizował w ramach funkcji 1. „Zarządzanie państwem” zadanie 1.3. „Obsługa merytoryczna i kancelaryjno-biurowa Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i członków Rady Ministrów”, podzadanie 1.3.1. „Obsługa i koordynacja prac rządu”, działanie 1.3.1.3. „Przygotowywanie i pozyskiwanie informacji, analiz oraz dokumentów i propozycji decyzji o charakterze strategicznym”. W celu zwymiarowania stopnia realizacji podzadania i działania przyjęto następujące mierniki:

¹⁷ W 2019 r. utworzono łącznie 252 depozyty overnight

¹⁸ Instytut jest w posiadaniu ekspertyzy dotyczącej konieczności przebudowy systemu instalacji przeciwpożarowej, na podstawie której został opracowany projekt z kosztorysem inwestorskim wynoszącym 760,5 tys. W lutym 2019 roku Instytut wystąpił do KPRM z wnioskiem o dofinansowanie tej inwestycji. Środki Instytutu nie są wystarczające, aby otworzyć konieczny przetarg na tę inwestycję.

¹⁹ Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.) państwowe osoby prawne sporządzają plany finansowe w układzie zadaniowym na rok budżetowy i dwa kolejne lata.

- liczba publikacji „Biuletynów Instytutu Zachodniego” (zaplanowano nie mniej niż 45, wykonano 46)
- liczba „Notatek Instytutu Zachodniego” (zaplanowano nie mniej niż 130, wykonano 133)
- liczba „Ekspertyz Instytutu Zachodniego” (zaplanowano nie mniej niż 12, wykonano 14)
- liczba „Raportów Instytutu Zachodniego” (zaplanowano nie mniej niż 4, wykonano 4)
- liczba „Serwisów Instytutu Zachodniego” (zaplanowano nie mniej niż 48, wykonano 49)
- liczba publikacji „IZ Policy Papers” (zaplanowano nie mniej niż 4, wykonano 4)
- liczba publikacji „Przeglądu Zachodniego” (zaplanowano nie mniej niż 4, wykonano 4).

Instytut wykonał w 2019 roku planowany poziom wymienionych opracowań, a ponadto realizował takie działania, jak: organizacja krajowych i międzynarodowych konferencji, dyskusji panelowych i spotkań eksperckich, naukowych i popularyzacyjnych, organizacja wystaw oraz publikacje książkowe. Całkowity koszt realizacji zadań wyniósł 3.862,4 tys. zł.

W 2019 roku Instytut Zachodni, zgodnie ze statutem²⁰ opracował plan finansowy w układzie memoriałowym i plan działalności merytorycznej. Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że kontrola wykonania planów odbywała się poprzez systematyczną analizę dokonywaną przez zastępcę dyrektora w zakresie działalności merytorycznej i przez główną księgową w zakresie planu finansowego, oraz podczas kwartalnych spotkań osób zarządzających w Instytucie. Kryteria oceny stopnia realizacji planów stanowiły mierniki uzgodnione pod względem jakościowym i ilościowym z Biurem Budżetowo-Finansowym KPRM.

Kontrola w zakresie efektywności działania IZ była dokonywana na podstawie sprawozdań przedkładanych Prezesowi Rady Ministrów:

- co miesiąc: krótkie informacje na temat opracowywanych głównych zagadnień i tematów merytorycznych oraz szczegółowy wykaz rezultatów zgodnie z ustalonymi formami działalności Instytutu,
- kwartalnie: informacja o osiągniętej wartości miernika,
- co pół roku: sprawozdanie Rb-BZ2 z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym.

(akta kontroli str. 430-431, 498, 499, 501-520)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Instytutu Zachodniego.

Zaplanowane na 2019 rok przychody Instytutu w wysokości 3.889,9 tys. zł zostały wykonane w kwocie 3.890,5 tys. zł, tj. w 100%. Osiągnięte przychody były wyższe od zrealizowanych w 2018 roku o 12 tys. zł, tj. o 0,3%. Główne źródło uzyskanych przychodów stanowiła dotacja podmiotowa z budżetu państwa otrzymana i wykorzystana w kwocie 3.500 tys. zł (90% ogółu przychodów). Koszty poniesione w Instytucie w 2019 roku w kwocie 3.862,4 tys. zł stanowiły 97,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2018 r. koszty Instytutu obniżyły się o 6,3 tys. zł,

²⁰ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie nadania statutu Instytutowi Zachodniemu im. Zygmunta Wojciechowskiego (Dz. U. z 2016 r. poz. 650)

tj. o 0,2%. W 2019 roku nie planowano i nie realizowano wydatków majątkowych. Na podstawie badania 17,8% ogółu kosztów poniesionych w Instytucie w 2019 r. stwierdzono, że służyły one realizacji zadań statutowych tej jednostki. Poniesiono je w sposób legalny, celowy i gospodarny, a ich udokumentowanie było rzetelne. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności. W Instytucie w 2019 r. prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami. Stwierdzone nieprawidłowości, z uwagi na ich skalę i charakter, nie miały wpływu na sformułowanie pozytywnej oceny wykonania planu finansowego w 2019 r.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia przez Instytut rocznych sprawozdań za 2019 rok:

- z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej,
- z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2),
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 roku: o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej Instytutu.

Z uwagi na to, że w Instytucie w 2019 roku realizowane było tylko jedno działanie nr 1.3.1.3 „Przygotowywanie i pozyskiwanie informacji, analiz oraz dokumentów i propozycji decyzji o charakterze strategicznym”, nie stosowano odrębnej ewidencji dla planu i wykonania kosztów/wydatków w układzie zadaniowym. W sprawozdaniu Rb-BZ2 kwota wykonania kosztów obejmowała zatem wszystkie koszty poniesione w Instytucie w okresie sprawozdawczym i wynikała z ewidencji na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzajów” oraz na kontach 751 „Koszty finansowe” i 761 „Pozostałe koszty operacyjne”.

Stwierdzono natomiast, że zobowiązania Instytutu zostały wykazane odpowiednio w kwocie 22.571,85 zł w sprawozdaniu Rb-BZ2 i w kwocie 22.572 zł w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej, podczas gdy suma sald odpowiednich kont zespołu 2 „Rozrachunki i rozliczenia” wynosiła 4.673,76 zł. Główna księgowa wyjaśniła, że do zobowiązań zaliczono również kwotę 17.898,09 zł, zaewidencjonowaną na koncie 641 „Rozliczenia międzyokresowe bierne”. Podstawę księgowania stanowiły faktury z tytułu usług pocztowych, dostarczania energii elektrycznej i gazu, wystawione w styczniu 2020 r., ale dotyczące 2019 r.

(akta kontroli str. 386-403, 472-480, 481-484, 502)

NIK wskazuje, że konto „Rozliczenia międzyokresowe bierne” (641 wg obowiązującej polityki rachunkowości) nie służy do ewidencjonowania zobowiązań wynikających z otrzymanych faktur, zawierających konkretne kwoty i terminy płatności. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²¹ rozliczenia międzyokresowe bierne określają prawdopodobne zobowiązania przypadające na bieżący okres sprawozdawczy. Kwoty wskazane przez usługodawców na fakturach stanowią już konkretne

²¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 342

zobowiązania i podlegają księgowaniu na odpowiednich kontach zespołu „2”, przeznaczonych do rozrachunków z dostawcami. Należy przy tym mieć na uwadze przepisy art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²² (dalej: ustawa o rachunkowości), które nakazują ująć w księgach rachunkowych jednostki wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Ponadto w ewidencji księgowej Instytutu, w saldzie Ma konta 202 „Rozrachunki z dostawcami” ujęte były jako zobowiązania kwoty, które już w dacie nabycia/wystawienia faktury, tj. w grudniu 2019 roku zostały uregulowane służbową kartą kredytową pracownika Instytutu, co było potwierdzone przez wystawców na fakturach. W konsekwencji, salda kont analitycznych 202 służących do rozliczeń z poszczególnymi kontrahentami wskazywały na zobowiązania Instytutu wobec tych podmiotów na łączną kwotę 1,2 tys. zł, podczas gdy faktycznie te roszczenia zostały, wg stanu na 31 grudnia 2019 r. zaspokojone.

Główna księgową wyjaśniła, że zobowiązania regulowane kartą kredytową IZ są księgowane na subkonta kontrahentów dla zachowania czystości obrotów, zapis na fakturze „zapłacono kartą kredytową” traktowany jest jako informacja, a dowód dokonania zapłaty stanowi obciążenie rachunku bankowego. Nastąpiło to dopiero 7 stycznia i 5 lutego 2020 r.

(akta kontroli str. 367-385)

Ustawa o rachunkowości nie reguluje, jak powinny przebiegać zapisy w księgach rachunkowych dotyczące operacji płatności kartą kredytową i za pomocą jakich kont księgowych te operacje ujmować. Jednostki, które korzystają z kart służbowych powinny samodzielnie ustalić i opisać w polityce rachunkowości zasady ewidencji w tym zakresie.

W praktyce, gdy zapłata za zobowiązanie wobec kontrahenta następuje za pomocą karty kredytowej, to zobowiązanie zostaje uregulowane już w dniu zakupu²³. Dlatego w księgach rachunkowych konto „Rozrachunki z dostawcami” w takim przypadku nie powinno wykazywać salda, a ujęte na nim zobowiązanie należy przeksięgować na konto rozrachunkowe, na którym – zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości – ewidencjonowane są operacje dokonywane kartami.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym oraz (z wyjątkiem sprawozdania Rb-N) pod względem merytorycznym.

W Instytucie opracowano „Notatkę nt. sprawozdań do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z działalności finansowej” (jedna strona zapisów), nie określono natomiast procedur lub instrukcji sporządzania sprawozdań.

W rejestrze ryzyk na 2019 rok, w obszarze sprawozdawczości, zostały zidentyfikowane i oszacowane jako średnie, ryzyka związane z błędami w rejestrowaniu danych, nieprawidłowościami w sprawozdaniach i nieterminowym ich przekazywaniem. Ustanowione mechanizmy kontroli (szkolenia, nadzór, polityka rachunkowości) nie zadziałały jednak wystarczająco skutecznie, na co wskazuje opisana poniżej nieprawidłowość. NIK wskazuje przy tym, że przedmiotem wniosku pokontrolnego, sformułowanego w wyniku poprzedniej kontroli wykonania planu finansowego Instytutu w 2018 r. było zapewnienie skutecznego nadzoru, w ramach

²² Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.

²³ Por. np. Zeszyty Metodyczne Rachunkowości nr 2 (362) z dnia 20.01.2014

przyjętych procedur kontroli zarządczej, nad sporządzaniem sprawozdań Rb-N i Rb-Z oraz sprawozdania z wykonania planu finansowego Instytutu.

(akta kontroli str. 436-442)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Należności wymagalne wykazane w sprawozdaniu Rb-N w kwocie 7.587,89 zł zostały zaniżone o 63.424,90 zł, stanowiące przeterminowaną należność Instytutu z tytułu umowy najmu. Wykazanie w sprawozdaniu Rb-N zaniżonej kwoty należności spowodowane było zaksięgowaniem jej, wg stanu na 31 grudnia 2019 r., na koncie 245 „Inne rozliczenia sporne”.

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że należność została uznana za sporną, ponieważ strony nie doszły do polubownego rozwiązania sporu i kontrahent nie spłacił zadłużenia, a ponadto został złożony do sądu wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu, na mocy którego najemca poddał się rygorowi egzekucji. Dyrektor wskazała również na fakt, że od uzyskanego orzeczenia sądu dłużnikowi przysługuje formalnie prawo złożenia odwołania, co oznacza, że spór nie zostanie rozstrzygnięty prawomocnie.

Przedstawione wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Kwota 63.424,90 zł nie miała charakteru należności spornej z uwagi na fakt, że dłużnik nie kwestionował jej istnienia. W polskich przepisach prawnych nie ma wprowadzonej definicji należności spornych i bezspornych, jednak w praktyce za bezsporne uważa się należności, które dłużnik uznał. Dowodem uznania przez najemcę długu we wskazanej powyżej kwocie jest zapis w umowie z 30 grudnia 2019 r.²⁴, w którym strony zgodnie oświadczyły, że wierzycielowi (Instytutowi) przysługuje niesporna, wymagalna i nieprzedawniona wierzytelność pieniężna w stosunku do dłużnika w wysokości 67.416,74 zł, w tym należność główna 63.424,90 zł. Również fakt, że kontrahent przysłał do Instytutu podpisane potwierdzenie salda na dzień 31 października 2019 r.²⁵ potwierdza bezsporny charakter należności. Podnoszony przez Dyrektora Instytutu argument związany z postępowaniem sądowym jest bezzasadny, gdyż wniosek wierzyciela ma na celu uzyskanie prawa do egzekucji, a samo zobowiązanie nie stanowi przedmiotu sporu.

(akta kontroli str. 165-167, 170, 181-189, 454-461, 466, 467)

Powyższe fakty dowodzą, że należność w kwocie 63.424,90 zł była bezsporna i zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁶ (dalej: rozporządzenie) należało ją wykazać w sprawozdaniu Rb-N. Obowiązek prezentacji należności wymagalnej, wynikającej z dowodów źródłowych istniał niezależnie od tego, na jakim koncie księgowym została ona ujęta.

Ponadto stwierdzono, że w sprawozdaniu Rb-N w pozycji N5.2 Pozostałe należności z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne, wykazano należności Instytutu z tytułu podatku VAT w kwocie 365,00 zł. Zgodnie z przepisami rozporządzenia, pozycję tę wypełniają jedynie jednostki, dla których te tytuły stanowią źródło dochodów. Wszelkie inne należności z tych tytułów, powstałe

²⁴ Umowa zawarta pomiędzy Instytutem a firmą „M”, której przedmiot stanowi wykonanie prac związanych z myciem okien w budynku IZ, co spowoduje zmniejszenie zobowiązania firmy o kwotę przedstawioną na fakturze

²⁵ Potwierdzenie salda nr PS/000009/2019 z dnia 31.10.2019 r. sporządzone przez firmę „M” zawierało wykaz dowodów źródłowych, dane dotyczące kwot i terminów płatności poszczególnych zobowiązań, oraz łączną kwotę należności Instytutu w wysokości 70.947,79 zł.

²⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773

wskutek rozliczeń, w tym nadpłat na rzecz jednostki, która jest jedynie ich płatnikiem, należy wykazać w wierszu N5.3. Pozostałe należności z tytułów innych niż wymienione wyżej.

W następstwie pytania kontrolera o wskazanie przyczyn powyższego sposobu prezentacji należności, w Instytucie została sporządzona i przekazana do KPRM z datą 27 marca 2020 r. korekta sprawozdania Rb-N (kwotę należnego podatku wykazano w pozycji N5.3).

(akta kontroli str. 468-470)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje negatywnie sporządzenie przez Instytut rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych.

Na sformułowanie negatywnej opinii o sprawozdaniach wpływ miała negatywna ocena jednego sprawozdania (Rb-N) spośród czterech sporządzonych przez Instytut w 2019 r. W sprawozdaniu Rb-N nie wykazano należności w kwocie 63.424,90 zł, stanowiącej 87% wszystkich należności podlegających obowiązkowi wykazania.

Pomimo oszacowania ryzyk w obszarze sprawozdawczości związanych m.in. z błędami w rejestrowaniu danych, zastosowane procedury kontroli zarządczej nie zapobiegły tej nieprawidłowości.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. sporządzenie i przekazanie do KPRM korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2019 r. z uwzględnieniem prawidłowej kwoty należności,
2. zapewnienie prawidłowego naliczania odsetek od należności przeterminowanych,
3. wzmocnienie nadzoru nad pracownikami odpowiedzialnymi za prawidłowość udzielania zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych oraz za rzetelność sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

²⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15zszs ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁸, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 22 kwietnia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu
p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

Kontroler
Aneta Kalinowska
Inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

²⁸ Dz.U. poz.374, 567 i 568